

v deževnem vremenu. Potem vzemi navadnega luga in z mehko kertačo umij čisto in čedno deblo in veje. Vidil boš, da čez tri leta ne bo cemperca mahú več na drevji, skorja pa bo gladka in lepa. Pri mladih drevescih je dosti, če jih le enkrat tako očediš; pri starih pa je treba to večkrat storiti, ker je njih skorja hrapava in se na starih drevesih ne dá vsa nesnaga v enem hipu odpraviti.

(Košata rež dobra pomoč gospodarju, ako mu klaje za živino manjka). V ta namen se obseje dobro pognojena njiva s košato režjo (Staudenroggen). Mesca oktobra jo lahko že pervikrat žajneš, mesca malega travna (aprila) pa drugič in toliko več je boš nažel, kolikor bolj si vso njivo pozimi z gnojnico pognojil; mesca rožnika, kakih 8 dní pred žetvijo navadne reží, bodeš pa nažel dovelj košate reži z lepim zernjem.

(Gnoj čedalje več vreden). Menda ne bo brez koristi, ako povemo, kako od leta do leta bolj po različnih deželah gnoj cenijo. Naj povemo v spričbo tega vsaj en izgled: V kosarnah v Karlsruhe in Gottesau na Nemškem so mogli do leta 1828 vsako leto 800 gold. Ijudém plačevati, da so jim gnoj iz sekretov vozili. Do leta 1843 so se snižali ti stroški na 80 gold. Ker pa so čedalje bolj spoznavali, kako potreben je gnoj, so ga pozneje leta kmetovavci radi za dnar iz kosarn kupovali, in poprejšni stroški so se preobrnili v obilne dohodke, in sicer: v letu 1856 so skupili za gnoj iz kosarn omenjenih dveh mest 1790 gold., leta 1857 2700 gold. in leta 1858 3009 gld., — tedaj se kaže od leta 1843 do letos ali v 15 letih veliki razloček od 80 gld. stroškov na 3009 gld. dohodkov.

Za domače potrebe kaj.

Če sivo ali višnjevo sukno z vinom okaplano rumeno ali rujavo postane, se taki madeži gotovo berž poskrijejo, ako se z gnojnico, ki se v štali dobi, ali z namočenim peresom ali kertačo pomočijo.

J. Š.

Tontina *)
ali nova bratovšina,
kako fant ali dekle po dvajsetem letu lahko do
premoženja pride.

V Terstu se je predlanskim ustanovilo družtv, ktere namen je tako koristen in hvale vreden, da ga tudi v „Novicah“ razglasimo. Imenuje se „Nova bratovšina za preskerbljenje otrok“ (Ausstattungs-Verein für Kinder oder Tontinenversicherung).

Namen tega družva je vsakemu, kteri je vaj zapisan, po spolnjenem 20. letu določeno število dnarjev odšteti, s katerimi si slednji po svoje pomagati more. Tako na priliku jih more oberniti devica, ko se omoži, za doto, mladeneč, kteri se je učil pravoslovja ali zdravništva, more plačati z njimi doktorstvo, ali pa se odkupi od vojašine; kdor se hoče lotiti kakega obertnijstva ali kupčijstva, si more s temi dnarji za vse svoje dni pomagati itd.

Družtv je razdeljeno v deset razredov ali klasov za otroke, kteri so rojeni v letih 1848 do 1857. Vsak razred je od drugega ločen. Leta 1858 se je začel nov razred za otroke rojene 1858.

Na vprašanje, od kod se plača v to družtvu zapisanim gori omenjeni dnar? Odgovorimo, da se ta dnar nabera iz trojnega zaloga, namreč:

1. iz dnarjev, ki so se kot obresti (činži) nabrali od kapitala, ki je za otroke pri družtvu naložen;

*) Tontina se imenuje bratovšina, ktero je Lah Lorenc Tonti že pred 200 leti znajdel in ktera se je vprvič ustanovila na Francozku leta 1653. Pri ti bratovšini stopi več deležnikov skupaj, kteri plačajo izgovorjeni znesek v družbeno kaso, iz ktere se dohodke do smerti tako dolgo vživajo, dokler zadnji tistih ne umerje, ki je bil v bratovšino zapisan.

2. iz kapitalov in činžev tistih družbenikov, kteri so v tem času umerli, in

3. iz činžev od dnarjev, ktere so vložili živeči družbeniki pa niso vseh dolžnost do družva spolnili in tedaj pri razdelitvi sam kapital brez činža nazaj dobijo.

Kdor stopi v družtv, plača ali koj takrat, kadar se zapiše, enkrat za vselej, ali pa vsako leto v odločenih obrokih ali brištih. Plačila morajo vsigdar do 31. decembra vsakega leta opravljene biti. Bolj natanko je ta tarifa razložena v „Oglasniku“.

Kdor želi od te koristne naprave kaj več zvesti, naj se oberne do vodstva tega družva, ktero se pod imenom „Nuova Società commerciale di Assicurazione“ v Terstu znajde, ali pa do gospod Edmundu Terpina, tergovca v Ljubljani, kteri je veliki opravnik omenjenega družva za krajnsko deželo in bo gotovo rad vsakemu na drobno povedal, kar kdo v ti zadevi zvesti želi.

Za pirhe kaj.

Kdor hoče komu za velikonočne pirhe kaj darovati, da se mu bo gotovo prikupil, naj mu kupi lepe bukve, ki so ravno zdaj na svetlo prišle pod imenom

Potovanje v sveto deželo.

Bravcom „Novic“ je bil ta potopis, kakor nam je bilo od veliko veliko strani na znanje dano, tako všeč, da so komaj lista za listom pričakovali, v ktem so prečastiti terž. gospod prošt Michael Verne svoje potovanje v obljubljeno deželo popisovali, ktero so predlanskem o veliki noči obiskali. Kdo bi, kakor so oni že dolgo želeli, tudi ne želel sam obiskati kraje, kjer se je Izvlečar naš rodil, kjer je živel in učil, in kjer je umerl, da je rešil človeštvo večne pogube? Al malokomu se more spolniti ta želja, da bi sam obhodil te imenitne kraje! Slavni gospod pisatelj, ki so Slovencem že spisali veliko lepih reči, so nam popisali tudi te kraje polni gorečega pobožnega duha tako mično in v tako gladkem domaćem jeziku, da ob enem, ko so nam podali potopis v „sveto deželo“, kterega vsi drugi narodi že davnej in v obilnih iztisih imajo, in smo ga dosihmal le mi Slovenci še pogrešali, so pomnožili tudi slovensko slovstvo z izverstnim delom.

Ker bo pa vsakega bravca mikalo poznati jeruzalemko mesto in pa cerkev Božjega groba v Jeruzalemu, so dali napraviti tudi obris jeruzalemskega mesta in cerkve Božjega groba, ktera je Blaznikov risar na kamnu tako lično napravil, da bo vsak vesel prebiral in ogledoval zaznamovane posamne kraje Jeruzalemskega mesta in Božjega groba. Pa še več. Pridjane so temu potopisu tudi pesme in molitve, ki se v Jeruzalemu pri vsakdanji procesiji pojó in molijo, ktere je po željah preč. gospod prošta naš na vsako dobro stran delavní gosp. fajmošter Hicinger v duhu izvirnega (latinskega) jezika v slovenski jezik prestavil. Vsega tega ni bilo v „Novicah“ in se najde le v tem potopisu, kterega je po prijaznem dovoljenji preč. gosp. pisatelja gosp. Blaznik v posebnih bukvah natisniti dal. Lično vezane bukve z obrisoma itd. veljajo 48 kr. starega ali 84 kr. novega dnarja. Kdor jih dobiti želi, naj se oberne do tiskarnice Blaznikove hitro, ker število posebej natisnjene bukev je majhno.

O boginji Celeji.

Spisal Davorin Terstenjak.

(Posvečeno visokoučenemu in velečastnemu p. n. gospodu opatu in celjskemu mestnemu fajmoštru Vodušek-u v znamenje male hvaljenosti za mnogokratno prijazno in gnostoljubno sprejetje v star slavni Celeji).

Politika rimskega cesarjev si je prizadevala, vsako narodnost zatreći, ali jo konečno v bistvenih razločkih zbrusiti. Tako je večidel v iztoku in zapadu rimskega sveta zginila

staro prirojena narodna moč, katera bi bila mogla notranji život narodov vključiti.¹⁾ Iz Valerija²⁾ in Suetonija³⁾ vidimo, da so Rimljani podjavljene narode silili, se latinskega jezika poprijemati, in da so rimski namestniki in vse druge oblasti vse ukaze, povelja in odloke v latinskem jeziku izdajali, celo niso hotli v drugem jeziku s podložniki govoriti, kakor v latinskem, in če ga podložnik ni znał, je mogel tolmačnika iskati.

Kakoršna je bila z državnim življenjem, takošna je bila tudi z nabožnim (religiosnim). Rimskim božanstvom enake so šle pod latinskim imenom; tako na priliko: Perun pod Jovovim, Radogost, Svetovit pod Herkulovim in Martovim itd.; le kjer niso sporednikov in sporednic našli, so pustili domače imena.

V staroslovni Celeji se je častilo več božanstev, kakor kamnitni spomeniki pričujejo.⁴⁾ Nahajamo spomenike posvečene: Jovi optimo maximo, Marti, Herculi, Victoriae, Genio Civitatis, Genio Avgusti, Lribus, Eponae in Genio Amnigeno.*)

Al med temi rimskimi božanstvi nahajamo tudi dve slovenske, namreč: Norejo in Celejo.

Noreja ima mesto v družbi rimskih božanstev v napisu: Marti, Herculi, Victoriae, Noreiae, — Celeja pa ima dva spomenika; prvi se glasi: CELEIAE AVG. PAELIVS COS. PRO SE ET SVIS. V. S. L. M.

Drugi kamen na južni steni farne mestne cerkve sv. Daniela pa ima napis: EPONAE ET CELEIAE SANCTAI.

Že v „Novicah“ in v „Mittheilungen des hist. Vereins für Krain“ sem obširnejše govoril o boginji Noreji, in dokazal, da je Nora — Noreja bila zemska boginja in se ujema s severno-slovansko Nira, Niva, Nija. Kakor toraj Noreja ni apotheozovano mesto Noreja, ampak ime glavnega božanstva, tako tudi ni Celeja apoteozovano mesto Celje, ampak ime lučnega božanstva.

V slavnem celjskem mestu je še več spomenikov staroslovenskega bogočastja hranjenih; tako nahajamo boga Radogosta v podobščini človečje glave z bikovima rogovoma v steni pred starinskimi vratmi in na Kinkovem dvorišču.**)

Na častje staroslovenskega solnčnega božanstva opominjajo tudi možke podobščine, ktere v roki deržijo kij (na južni steni Dereanovega skedenja), dalje možke podobščine, ktere imajo na plečah sokolove ali jastrobove peroti***), v roki pa al solnčni pehar, ali pa korpič s sadjem napolnjen. Na častje solnčnega božanstva opominja tudi možka podobščina na stebru dvornih vrat gospod Tapajnerjevega hrama, imenovanega Žabnjak blizu Celja.

Podobščina je naslonjena na ters, na katerem je videti listje in grozdje; v roki derži orgljice in pa palčico. Noge so križema položene, in iz pete leve noge rastejo trije listki beršljuna. Je to slovenski bog Kurent, kateri ni nič drugega, kakor modifikacija solnčnega božanstva v mladoletji, pospešitelja poljodelstva — zato Ko-

¹⁾ Obširniše o romanizaciji podjavljениh narodov moreš brati v izverstni knigi Döllingerjevi „Heidentum und Judentum“ str. 33, 34. ²⁾ Valer. Max. II, 2, 2. ³⁾ Sueton. Claud. 16. ⁴⁾ Glej Muchar „Römisches Noricum“ II, 6, 7. Gruter „Inscript.“ pag. 56, 98, 386.

^{*}) Nekteri pisatelji so krivo brali: Anigemo, kar nič ne pomenja. Pravo berilo je Amnigeno, dem Flussgeboren; brez dvombe tici v njem slov. Vodnik, vodni mož itd.

^{**)} Severnoslovanski Radogost je narejen z bikovo glavo, ima na persih bikovo glavo in napis: tyr = tor, tur; dalje: Kilbog = Kalbog, sansk. kala, bos, slovaški: kajla, slovenski kolača, biku podobna krava, dalje: Turbog, Stirbog, Bikis, Bikisl, adjektiv. oblika, kakor cerkvenoslov. Jakovl. Bikisl stoji na bikovi podobščini retranskih starin bogočastnih, toraj bikisl = taurina, scilicet imago.

^{***)} Sokola in Jastrobo ima tudi severnoslov. Radogost za simbol.

rant, Kurant, ime plužanja pri pustnih oracih, kateri opominjajo na rimske „fratres arvales“, — v jeseni pa zoritelja vinogradnega sadú, kjer stvarja veselje, godbo in ples; zato orgljece in beršljun in plesavna postava.

Mnogo osebnih imen na štirskih rimskih kamnih TERTINVS in TERTINIA, in polatinčene VITEIVLVS opominja, kako ljuba in draga je bila starim Slovencem sladka terta.

Celeja je mogla biti srečodelivna, toraj svetla, bela boginja, ker jo najdemo v družbi Epone. Epona so stari Rimljani častili kot varuško kónj in mul. Poskušajmo po etimoloških pravilih izsledovati prvotni pomen imena Celeja.

Oblika Celeja utegne biti polatinčena, pa tudi slovenska slovica pozna suffix eja, na primer: koleja, orbita, Wagengeleise, tudi ruski: koleja; primeri se staroslovenski: beržeja, syrtis, vereja, vectis, lenžaja, gallina, od leng za leg, toraj lenžaja = die brüttende, beržeja = die schnellfließende, die Stelle, wo das Wasser schnell fliesst.¹⁾

Slovenski oblici Celeja odgovarja sansk. Kalja.

Kalja pa po Boppu pomenja: sanus, faustus, bonus, justus eximus, in Bopp primerja z besedo kalja gerško: καλος²⁾), kero tudi pri gerških pisateljih nahajam v pomenih: bonus, pulcher, amoenus, salvus, prosper, eximus.

Böthlingk in Roth³⁾ sta kalja prestavila v: wohl-auf, gesund, geschickt, angenehm, erfreulich, in kaljana v: schön, lieblich, freundlich, trefflich, erspriesslich.

Jeli tudi v slovanščini imamo kakošno besedo, ktera se tako glasi in ktera kaj tacega pomeni?

Jaz poznam edino česko: kaly, bonus, pulcher, kalota, Güte, Trefflichkeit, dobrota, lepota.⁴⁾

Ker jo še češčina pozna, ne more nobeden terdit, da bi je ne bila poznala tudi stara slovenščina.

Kaleja toraj izvirno pomenja: bona, pulchra, amoena, prospera, salva Dea, die schöne, liebliche, freundliche, treffliche, erspriessliche Göttin.

Iz oblike Kala, Kaleja je oblika Cela, Celeja, celo naravna po prelazu glasnika k v c; primeri cepati in kopati, secare, scindere, kat in cet = cautes, kembelj in cembelj itd.

Današnje ime Celje je postalno iz debla cel, kakor topične imena: Morje, Brezje, Ločje, Polje, Retje, Rečje, ali pa je oblika adjektivna po pravilu, kakor iz baba, gos, medved adjektivne oblike: babji, a, e gosji, gosja, gosje, medvedji, medvedja, medvedje. Toraj Celje, scilicet, mesto — boginje Cele, bonae, pulchrae, prosperae, salvae Deae; ali pa v kolektivnem pomenu: Celje, kraj kali, celi, locus bonitatis, prosperitatis, felicitatis, amoenitatis, salutis, pulchritudinis itd.

Deblo kal, cel pa se ima dobro razločiti od cél (cerkvenoslov. цъл, cjal) totus, kero se ujema s sansk. akila ali pa po Miklosiču s sansk. sa-kala „was mit dem anderen Theile ist“; zato se tudi v izgovoru čuje: Celje, ne pa Célje, Cielje.*)

¹⁾ Glej Miklošič „Bildung der Nomina“ stran 28. ²⁾ Bopp „Glossar sanskrit.“ s. v. ³⁾ „Sanskrit-Wörterbuch“ stran 178.

⁴⁾ Jungman „Slovník s. v.“

^{*}) Nekteri so mislili, da je Celovec iz one korenike, iz ktere je Celje, al to ni res. Celovec je narečna oblika za Cvilevec, od cviliti, cvieliti, klagen, wehklagen, rusinski: cvjeliti, „provodit v slezij“ in Verzweiflung bringen, (glej Boltz „Slovo o polku Igor“ str. 40). G. Ankershofen mi je povedal, da se v najstarih pismih Celovec = Klagenfurth veli: Quaerimoniae vadum. Čuje se še govoriti po Slovenskem Cvilevc, Cvileuc. Glasnik v se po Korotanskem izpahuje primeri: toj, soj = tvoj, svoj itd.

Da so v stari Celeji boginjo dobrote, sreče — kalote, celote častili, pričuje rimski kamen z napisom: **Jovi optimo maximo et SALVTI CELEIAN.**¹⁾ to je: **Saluti Celeianorum — Celi Celjanov — Celeji Celjanov, kali — celi boginji Celjanov, salutari, faustae, bonae Deae Celeianorum.**

Al kakošna nebeška prikazen je osebljena v boginji Celi — Celeji?

Jaz mislim juterna zarja. Juterna zarja se v basenstvu indogermanskih narodov veli prijetna, ljubezljiva, srečna, lepa boginja. Tako je gerška **Eos = Aurora**, boginja možkega veselja in možke hoti, ona ljubi vse, kar je lepega in dobrega; njo so imeli za mater zvezd,²⁾ in tri zvezde v gerbu celjskega mesta bi tudi utegnile opominjati na lučno boginjo Celejo.

Tudi Uša, boginja juterne zarje pri starih Indih, se veli mila, ljuba, lepa boginja, darovnica zakladov in sreče in Ačvina „die der Morgenröthe vorauseilenden Lichtstrahlen“ darujeta bolnim zdravje, rešujeta ljudi iz nevarnosti, hodita v pomoč brodarom in darujeta zaklade.³⁾

Tudi v nemškem basenstvu se veli juterna zarja zlata devica, ktera se prijazno smeja, in znana je prislovica: „Morgenstund hat Gold im Mund“, ktera je še le pozneje etičen pomen dobila.⁴⁾

Moje mnenje, da je Celeja bila boginja juterne zarje, še poterjuje tudi ta okoliščina, da v sanskritu kalja (tudi kálja) pomenja: diluculum, tempus matutinum, toraj Cela — Celeja = Matuta, kakor se je po Prelleru⁵⁾ rimska boginja „des Frühlichtes, der Morgenröthe“ velela, ktero so spet Rimljani kot boginjo kalote — celote salutis, prosperitatis, pulchritudinis, beatitudinis, bonitatis častili. „Matrem Matutam antiqui ob bonitatem appellabant“ piše Paul.⁶⁾ Tudi o juterni zarji pri starih Slovanih piše Frencl: Slavi Sorabique fulgidam Auroram sic interpretati sunt: quasi esset numen praestantissimum, quod mortalibus in dies bene vellet, tenebras discuteret, diem largiretur aptum tempus operibus agendis itd. (Frencl de Diis Sorab. 15, 3). Ako še prijetno lego celjskega mesta, zdravo kopek reke Savine v ozir jemljemo, je celó prikladno bilo v tej krasni, lepi, dobri, prijetni srečni — kali — celi okoliči častje boginje Kaleje — Celeje.

V severoslov. basenstvu sicer nisem našel boginje Cele, ali ime historično Celigost = Milogost, Ljubogost, Dobrogost, Radogost opominja na častje boginje Cele.

Na solnčnih božanstev častje tudi opominjajo osebne imena na celjskih kamnih: **Licovius = Likov** (Likovci, Likari, Likavci živijo še dan današnji na Štirskem, Koroškem in Kranjskem), dalje **Levcimarus = Leo**, Leonis nomen habens, od leve, leo, Löwe; spomni se še rjovečih levov v Celji in pa bližnje vasi Leve, Lemendorf = Löwenberg. Drugih slovenskih imen na celjskih kamnih, kakor **Dubna**, **Bonjata**, **Ausko**; primeri boginjo juterne zarje Auska pri starih Moravanah⁷⁾ itd. ne omenjam, ker sem jih že večkrat razkladal. V svojih bukvah hočem razlagati tudi mitične bližnje krajne imena kakor **Polule**, v katerih stanuje kmet z imenom **Kurent**, Teharje itd. Keltskega imena ni nobenega najti tukaj, čeravno je nemški slavni pesnik Gabriel Seidl celó iz slovenske Voglavne, ker na vogue teče, napravil reko z keltskim imenom!

¹⁾ Muchar I. c. ²⁾ Preller „Griechische Myth.“ I, 300. ³⁾ Rigveda, Rosen 48, 1. 2. 49, 1. 92. 12. ⁴⁾ Manhardt „Germ. Mythologie“ 439. ⁵⁾ Preller „röm. Mythologie“ str. 285. ⁶⁾ Paul 122. „Priscian“ II, 10. ⁷⁾ Tkany „Myth.“ II. 68.

(Dalje sledí.)

Iz potne bisage.

Prijazni dopisi do strica Bercka Dragana v Verbovcu.

XII. Pismo.

Dragi stric!

„Noche tinta, blanco el dia“, (Noč je barvana, svetel je dan) pravi Španjol, in kdor spati ne more, občuti resnico teh besed. Različni utisi minulega dneva so mi moje slabe žile močno razdražili, in tako celo černo noč nisem mogel spati. Ker mi ni dano živeti, kakor želvi, ktera nepremakljivo več dni svoje mlade gleda, sem tudi ono noč jadral po neskončnem morji misel, in ker nisem ravno daleč od Prešernovega groba stanoval, mi je posebno osoda tega našega slavnega pesnika celo noč pred očmi stala.

Prešern je bil pesnik, kakoršnega nam Slovenija ne rodi vsaki dan. Plato ni mogel v svoji republiki pesnikov terpeti, tukaj je dragi Plato predaleč šel — on, kteri je sam več pesnik kakor filozof. Takošni pesniki, kakoršen je Prešern bil, so bistri potoki, kteri namakajo in rodovitijo dušno polje naroda — zato vse poštenje pred poklicanim sinom Apollonovim! Ali pesnika svojega še narod le po smerti njegovi prav razume — res je, kar veliki Haller piše:

Es ist nun das Geschick der Grossen hier auf Erden,
Erst, wenn sie nicht mehr sind, von uns erkannt zu werden.

Kakor dolgo pésnik živí, mu prozaični verstniki še ne dajo koščka plesnjivega kruha, — naš Prešern je sam resnico to spoznal, ko je pel:

Luziade Don Kvižota
Nam pričujete pisarja:
Da ostane pevce sirota, —
Slep je, kdor se s petjam kvarja.

Verstice imajo noge, ali rok nimajo, zato mora človek delati, ako hoče jesti, in če si zgodaj ne dobí svojega koščka kruha ali če mu ga huda osoda ogrenuje, kakor Prešernu, se otemni skoro jasni pogled življenja, in pesniška žila se začne posuševati.

Poleg tega še imajo vse dušne zaslubže posebno nesrečno zvezdo. Kako dolgo more pesnik čakati, dokler dela tisti hvalijo, kteri sami nič izverstnega ne znajo stvariti!

Kakor za solnce treba očí, ako hočeš uvaževati lepoto solnčnega bleska, — kakor za muziko treba ušes, da znaš ceniti sladki njeni glas, tako tudi pesniško delo potrebuje sorodnega duha. Al malo je takošnih, kteri pesnika razumejo. Večja stran ljudstva ima v glavi in sercu To hu v abohu (prazno in pusto) poleg tega se mora pesnik vojskovati z nenavistjo, ker žalibog res je, kar Ariosto poje:

Questa assai più oscura, che serena
Vita mortal, tutta d' invidia piena. *)

Kjer se kaj izverstnega pokaže, tam se vse slabe glave brez pogovorjenja zedinijo, in izverstnega ne terpi nobena slaba glava v svojem okrožji.

Vendar vse to ne sme pravega pesnika prestrašiti. Pravi ljubljenc Modric ostane zmirom, kakor Azem lepo pravi: „Ein reiner heller Kieselstein, an dem der schöne Himmel, und die schöne Erde, und die heilige Religion anschlagen, dass Funken herausfliegen, und an diesen Funken wärmen sich viele Gemüther.“

Napoleon je Ossiana le v slabí francozki prestavi poznal, in vendar ga je ogreval v zimskih taborih. Lysander je hotel atensko mesto do slednjega kamna pokončati, ali pesem Europidova ga je ganila do solz, in Atene so bile razdora otete. Orfejeva lira je več storila, kakor Herkuloy kij.

Zato sezite v strune milozvučne lire poklicani sinki Apollonovi. Gorenško je bogata zibelka pesništva. Dva

Dosti bolj temno, kakor jasno
Je umerlo življenje, in neravisti polne.